

עמ"ת 50311/02/20 - מדינת ישראל, יחידת התביעות - מחוז ירושלים נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כבוד השופט אהרן פרקש, נשיא

עמ"ת 50311-02-20
מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

מדינת ישראל

העוררת

יחידת התביעות - מחוז ירושלים

ע"י ב"כ עו"ד יהונתן יודיץ'

נגד

המשיב

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד עבד דראושה

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט הבכיר י' צימרמן), בתיק מ"ת 64333-12-19, מיום 19.2.20, בגדרה הורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בפיקוח אלקטרוני, וכן בפיקוח שלושה מפקחים אשר יחתמו על ערבות צד ג' בסך 15,000 ₪ כל אחד, כן יחתום המשיב על ערבות בסכום דומה ויפקיד סך של 10,000 ₪.

רקע עובדתי:

1. בבית משפט קמא הוגש נגד המשיב כתב אישום הכולל שני אישומים:

באישום הראשון נאמר, כי המשיב ורעייתו (להלן: "המתלוננת") נשואים כשנה, להם בת משותפת בת שלושה חודשים והם מתגוררים יחדיו בבית אמו של המשיב בשכונת ג'בל מוכבר בירושלים. ביום 22.12.19, בין השעות 21:00 עד 22:00 לערך, בביתם, התנהל ויכוח בין המשיב למתלוננת, באשר לבגדים אשר נקנו על ידי אמה של המתלוננת לבתם התינוקת. מיד לאחר מכן הכה המשיב את המתלוננת בכך שסטר בפניה מספר פעמים, בעט בה בכל חלקי גופה מספר פעמים, חנק אותה בגרונה והרים אותה מגרונה תוך שהוא מטיח אותה למיטה שבביתם. כך עשה שלוש פעמים. כתוצאה ממעשיו של המשיב נגרמו למתלוננת שריטות והמטומות בכל חלקי גופה.

ביום למחרת, בשעה 07:00 לערך, אמר המשיב למתלוננת "אם תצאי מהבית אשרוף את הבית אליו תלכי".

המשיב הואשם בתקיפה הגורמת חבלה של ממש בן זוג, עבירה לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק") ובאיומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק.

באישום השני נאמר, כי כחודשיים עובר לאירוע שבאישום הראשון, לאחר ויכוח בין המתלוננת למשיב, באשר לשהייתה של המתלוננת אצל הוריה, נסעו המתלוננת והמשיב מבית הוריה לכיוון ביתם. בהגיעם בסמוך לצומת

עמוד 1

"רוקפלר" ביקש המשיב מהמתלוננת לעבור למושב הנוסע הקדמי, ואז סטר לה מספר פעמים.

על כך הואשם המשיב בתקיפה סתם, עבירה לפי סעיף 382(ב) לחוק.

2. א. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

בבית משפט קמא, בדיון בבקשת המעצר עד לתום ההליכים, הסכים ב"כ המשיב לקיומן של ראיות לכאורה למיוחס למשיב, אך ביקש להורות על שחרורו, ואילו ב"כ העוררת התנגדה, לאור חומרת האירועים.

ב. בית המשפט קבע, בהחלטה מיום 30.12.19, כי עובדות כתב האישום מלמדות על אלימות חמורה ומכוערת שהפעיל לכאורה המשיב כלפי אשתו, כי המעשים הם חמורים ופסולים והעדר עבר פלילי אינו מקל את מצבו. המעשים מדברים בעד עצמם ומקימים עילת מסוכנות ברמה משמעותית. בית המשפט הורה על מעצר המשיב עד החלטה אחרת ועל קבלת תסקיר של שירות המבחן.

ג. בתסקיר של שירות המבחן מיום 27.1.20, תאר שירות המבחן את קורות חייו של המשיב וכן התייחס ליחסים בין בני הזוג. שירות המבחן התרשם, כי המשיב בעל מאפיינים קנאיים ומגלה צורך גבוה בשליטה, מתקשה לדבר על חלקיו הבעייתיים במערכת היחסים עם רעייתו ונוטה להשליך את הקשיים בעיקר על משפחתה. עוד צוין, כי למשיב מיוחסים לכאורה מעשי אלימות משמעותיים אשר בעקבותיהם נזקקה המתלוננת לטיפול רפואי, וכל אלה מהווים גורמי סיכון להישנות העבירה בתחום האלימות הזוגית. לפני קצינת המבחן הביע המשיב צער וחרטה על העבירות המיוחסות לו ומעוניין בטיפול זוגי לצורך המשך חיי נישואיו.

בשקלול כל הגורמים התרשם שירות המבחן, כי גורמי הסיכון עוצמתיים ומעפילים על גורמי הסיכון, וכי נשקפת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פוגענית כלפי המתלוננת בתחום האלימות במשפחה, בפרט לאור עמדותיו וקשייו להכיר בדפוסי חשיבתו והתנהגותו במערכת הזוגית והשלכת האחריות על משפחת המתלוננת.

עוד נאמר בתסקיר זה, כי המשיב מראה נכונות ראשונית לקחת חלק בטיפול זוגי, אולם מסרב להשתלב בקבוצה ייעודית לאלימות במשפחה, בניגוד להמלצת שירות המבחן. שירות המבחן נפגש עם שניים מבין המפקחים המוצעים.

בסיום התסקיר קובע שירות המבחן, כי לאור הערכת הסיכון הגבוהה הנשקפת מהמשיב, לאור דבריה של המתלוננת, ולאור חלופת המעצר הדלילה והבלתי מספקת, אין שירות המבחן ממליץ על שחרורו ממעצר.

ד. בדיון ביום 28.11.19 בבית משפט קמא, הציע ב"כ המשיב לשלוח את מרשו לתסקיר מעצר משלים במסגרתו יבחנו מפקחים נוספים. בית המשפט נענה לבקשה זו וקבע, כי יוגש תסקיר משלים ותבחנה אפשרויות פיקוח נוספות, לרבות פיקוח אלקטרוני.

ה. בתסקיר משלים מיום 17.2.20 נבחנו ארבעה מפקחים מוצעים. שירות המבחן התרשם, כי שלושה מהם גילו רצינות, נכונות ואחריות למלאכת הפיקוח ונראה, כי הם מבינים האחריות הכרוכה בפיקוח איזוק אלקטרוני. אולם, לצד זאת, חזר והתרשם שירות המבחן מדפוסי אלימות של המשיב, דפוסי חשיבה לקויים, צרכי שליטה מוגברים כלפי המתלוננת, רמת הקנאות אשר הפגין כלפיה, והעדד מוטיבציה להשתלב בהליך טיפולי ייעודי מעמיק בתחום האלימות במשפחה לצורך שינוי דפוסי חשיבתו והתנהגותו. לכך נוספות חששותיה של המתלוננת, כפי שביטאה אותם לפני קצינת המבחן.

בסיום התסקיר נאמר, כי הערכת הסיכון הגבוהה שנשקפת מהמשיב באשר להישנות התנהגות פוגענית כלפי בת-זוגו, כפי שצוין בתסקיר הקודם, אף הטבעת הפיקוחית האנושית המוצעת בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני, תתקשה לצמצם את רמת הסיכון הגבוהה הנשקפת מהמשיב להישנות התנהגות פוגענית כלפי המתלוננת.

על כן לא המליץ שירות המבחן על שחרורו של המשיב ממעצר בפיקוח אלקטרוני.

ו. בהחלטה מיום 19.2.20, סבר בית המשפט, כחריג לכלל, ובניגוד להמלצת שירות המבחן, כי יש מקום להורות על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני ובפיקוחם של שלושה מפקחים מבין הארבעה שנבחנו על ידי שירות המבחן. בית המשפט הוסיף, כי אכן קיימת חשיבות בהליך טיפולי בכל הנוגע להפחתת מסוכנות, ואולם אין בנתון זה, כשלעצמו, כדי לשלול אפשרות השמתו של המשיב במעצר בפיקוח אלקטרוני, זאת לאור העובדה שהמשיב בדבריו בבית המשפט מסר אודות נכונותו להשתלב בהליך טיפולי, וחשיבות רבה לדבר אף בשל סוגיות התמכרות שעלו בתסקיר.

עוד ציין בית המשפט, כי אין לחובתו של המשיב עבר פלילי, אף לא תיקים תלויים ועומדים. המדובר במעצרו הראשון הנמשך כחודשיים ויש בכך כדי לצמצם מסוכנות. עוד הוסיף בית המשפט, כי מקום הפיקוח האלקטרוני הוא בשכונת ג'בל מוכבר בדרום העיר, וברחוק גיאוגרפי משמעותי ממקום שהותה של המתלוננת (בבית הוריה בענאתא). כמו כן קבע בית המשפט צו פיקוח מעצרים למשך שישה חודשים. עוד צוין בהחלטה, כי בית המשפט ער לדברי שירות המבחן בתסקירו, ואולם נוכח שינוי העמדה של המשיב בבית המשפט יש מקום לשלבו בהליך טיפולי. ככל שהמשיב לא ישתף פעולה בהליך הטיפול, צו הפיקוח יוסר על כל המשתמע מכך.

3. על כך הערר שלפניי.

עיקרי טענות הצדדים

4. בערר נטען, כי שגה בית המשפט קמא שעה שהורה על שחרור המשיב, וזאת על אף מכלול הנסיבות המצטברות בעניינו. נטען, כי בית המשפט קמא סטה מתסקירי המעצר שהיו שליליים, וזאת בניגוד להלכות כי רק במקרים חריגים ונדירים יסטה בית המשפט מהמלצת תסקיר שלילי, שכן בהינתן תסקיר שלילי, נדרשים נימוקים בעלי משקל על מנת לסטות מהמלצה כזו. בעניין שלפנינו, כך נטען, אין כל נימוקים כבדי משקל, או מיוחדים, היכולים להצדיק את החלטת בית המשפט, לסטות מהמלצתו השלילית של שירות המבחן. נטען, כי שירות המבחן מסר שני תסקירים מפורטים היטב בהם נזכרו קורות

חיו של המשיב, מערכת היחסים הזוגית עם המתלוננת, שיחות ארוכות עם המתלוננת ועם המשיב, ומסקנה חדה, ברורה וחד-משמעית, לפיה מסוכנותו של המשיב גבוהה וגם חלופה אנושית בתוספת של איזוק אלקטרוני אינה יכולה להספיק.

עוד נטען בערר, כי בחינת חלופת מעצר הינה בחינה דו-שלבית כאשר בשלב הראשון נבחנת מסוכנות המשיב עצמו, ומידת היכולת לתת בו אמון, ורק בשלב השני, ככל שהמשיב עומד ברף זה, יש מקום לבחון את טיב החלופה. לשיטת העוררת, מהנסיבות החמורות המופיעות בכתב האישום וכן מתסקירי שירות המבחן עולה, כי לא ניתן לעבור לבחינת חלופת המעצר, כאשר כבר בשלב הראשון נקבעה מסוכנותו הגבוהה. עוד הוסיפה העוררת, כי במקרה דנן מתקיימות כלל נורות האזהרה האפשריות, כאשר שירות המבחן אינו חוסך במילים בנוגע ליחסו של המשיב כלפי המתלוננת וכיצד הוא רואה אותה. במצב כזה, כך הטענה, לא מרחק, לא מפקחים, וגם לא איזוק אלקטרוני יכולים להבטיח את שלומה של המתלוננת.

צוין, כי איזוק אלקטרוני מהווה אך התראה ולא מונע מהמשיב לעזוב את מקום מעצרו ואין לדעת אם עד שתתגלה הפרתו לא יהיה זה מאוחר מידי עבור המתלוננת. עוד נטען, כי אין די בהתייחסות בית המשפט קמא לכך שהמשיב הביע רצון לטיפול וכי היותו במעצר במשך חודשיים הפחיתה את מסוכנותו, שכן אילו כך היה, היה שירות המבחן מציין זאת בתסקירו השני, שהוגש כחודש ימים לאחר הראשון. שירות המבחן לא ציין כל הפחתה במסוכנות, אלא שב והדגיש גם בתסקירו השני את מסוכנותו הגבוהה מצידו של המשיב.

אשר להסכמתו של המשיב לטיפול, נאמר בערר, כי ברור מפרוטוקול הדיון כי המשיב מציין זאת מהשפה אל החוץ ממש, עם סיום הדיון ולקראת מתן ההחלטה, ואין בדבריו ממש, ואין בהם כנות, או כוונה אמיתית. על כך ניתן גם ללמוד מן העובדה, כי למשיב ניתנה הזדמנות לגלות רצון אמיתי במפגשים מול שירות המבחן, והוא לא ניצל זאת אלא "נזכר" לגלות רצון כזה רק כאשר עמד לפני החלטת המעצר.

5. בדיון לפניי שב ב"כ העוררת על עיקרי הדברים שבהודעת הערר המפורטת ושב וציין את התסקירים השליליים ואת המסוכנות הגבוהה העולה מן המשיב, וכן את העדר המוטיבציה של המשיב להשתלב בהליך טיפולי ייעודי כפי שסבר שירות המבחן.

6. ב"כ המשיב טען כי דין הערר להידחות. לדבריו, אין למשיב עבר פלילי, בחור צעיר לימים, נשוי ואב לילדה, ומהלך תקופת הנישואין בשתי הזדמנויות, ללא תכנון מוקדם, היה ויכוח בין המשיב למתלוננת, הרוחות התלהטו ואז תקף אותה. לדבריו, אין המדובר ברף גבוה במיוחד. אכן קיימות ראיות לכאורה, אולם בחלק מהן קיימת הודאה מצידו של המשיב ובחלק אחר אין הודאה. עוד הודגש, כי ערכאת הערעור לא תתערב בנקל בהחלטות בית המשפט קמא, אלא כאשר מדובר בטעות היורדת לשורשו של עניין, או החלטה קיצונית ממש. השופט היושב בערכאת הערעור אינו בא להחליף את שיקול דעתו עם השופט בערכאה הראשונה.

עוד ציין ב"כ המשיב, כי המלצת שירות המבחן היא כלי מבין מכלול הכלים הנמצאים בידיו של השופט הדין בבקשה, אולם שיקול הדעת הסופי נתון בידיו של השופט ולא בידי קצין המבחן. ב"כ המשיב טען, כי

במקרה דנן אין המדובר בפשעים חמורים, המשיב יהיה נתון באיזוק אלקטרוני כהמשך למעצרו, וכן יהיה נתון לפיקוחם של ארבעה ערבים נטולי עבר פלילי, לרבות חתימה על ערבויות והפקדה כספית במזומן.

ב"כ המשיב היפנה למספר החלטות של בתי משפט בעבירות אלימות במשפחה של תקיפת בת-זוג, במקרים חמורים מהמקרה הנוכחי, כאשר בית משפט השלום שחרר את העצורים ללא תסקיר, ובית משפט המחוזי דחה את העררים. לדעת ב"כ המשיב, החלטת בית משפט קמא אינה קיצונית, ולא נפלה בה שגגה או טעות היורדת לשורשו של עניין אשר תצדיק התערבות ערכאה זו לבטל את ההחלטה.

דין ומסקנות:

7. השאלה שלפניי מתמקדת בכך האם ניתן לאיין את המסוכנות הגבוהה הנשקפת מן המשיב כלפי המתלוננת באיזוק האלקטרוני ובפיקוחם של שלושה מפקחים, על בסיס הנימוקים שנתן בית המשפט.

נפסק בעבר, כי "הגם שבית המשפט איננו מחוייב באימוץ המלצותיו של שירות המבחן הרי שסטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תעשה באופן חריג, ומקום בו קיימים לכך טעמים כבדי משקל" (בש"פ 4794/12 מדינת ישראל נ' פלוני (25.6.16)).

8. כאמור, בענייננו, הגיש שירות המבחן שני תסקירים בהם קבע, כי גורמי הסיכון עוצמתיים ונשקפת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פוגענית כלפי המתלוננת. זאת, בפרט לאור עמדותיו וקשייו של המשיב להכיר בדפוסי חשיבותו והתנהגותו במערכת הזוגית. לפיכך, נמנע שירות המבחן להמליץ על שחרורו מהמעצר, אף לא למעצר באיזוק אלקטרוני ובפיקוח מפקחים, שאותם בחן וסבר שהם ראויים ומתאימים לפקח על המשיב. כאמור, המשיב גם סרב להשתתף בקבוצת טיפול ייעודית, כהמלצת שירות המבחן. מקובלת עליי עמדת העוררת כי הודעתו בדיון האחרון כי הוא נכון להשתלב היא הודעה אך מהפה אל החוץ, כאשר דומה כי הבין שהחלטת בית המשפט יכול ותאמץ את המלצת שירות המבחן שלא לשחררו לחלופת המעצר המוצעת.

9. אכן, בית משפט קמא לא היה מחוייב לקבל את המלצת שירות המבחן. עם זאת, לא מצאתי בנימוקיו של בית משפט קמא אותם נימוקים כבדי משקל אשר יצדיקו שינוי מעמדתו של שירות המבחן, למסוכנות הרבה הנשקפת מצידו של המשיב כלפי רעייתו. שכן, אין ביכולת חלופת המעצר, לרבות האיזוק האלקטרוני והמפקחים האנושיים בבית אמו, העדר עבר פלילי, והמרחק מהבית בו שוהה רעייתו, משום להפיג את אותם חששות, זאת נוכח קנאותו של המשיב כלפי המתלוננת, כעולה מהמפורט בתסקירים של שירות המבחן. נפסק בעבר, והדברים יפים גם לימים אלה, כי:

"אלימות נגד נשים הפכה זה מכבר ל"מכת מדינה", ומספר הגברים הנוהגים באלימות כלפי נשותיהם הולך וגובר. על בית המשפט לומר את דברו במלחמה נגד תופעה מסוכנת זו, ולבחון בקפדנות יתרה כל מקרה, לפני שהוא מחלוט על שחרורו של אדם המואשם בביצוע מעשים אלימים כלפי אשתו, לבל ישמש השחרור הצעד הראשון בדרך לביצוע

מעשה האלימות הבא". (בש"פ 1360/07 מדינת ישראל נ' תומבק (6.3.07)).

ראו גם בש"פ 1595/17 מדינת ישראל נ' פלוני והאזכורים שם.

10. עיינתי בפסיקה הרבה שהגיש ב"כ המשיב. אכן, קיימים מקרים בהם נעתר בית המשפט ושחרר לחלופת מעצר בעבירות אלימות בין בני משפחה. עם זאת, כל מקרה לגופו. כעולה משני התסקירים של שירות המבחן, מסוכנות רבה נשקפת מצידו של המשיב כלפי רעייתו, נוכח המעשים המפורטים בכתב האישום, ובנסיבות אלה סבורני, בניגוד להחלטת בית משפט קמא, כי אין בחלופת המעצר משום להפיג מסוכנותו.

11. סוף דבר, הערר מתקבל, ואני מורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, מאחורי סורג ובריח.

בהסכמת הצדדים תשלח המזכירות החלטה זו לצדדים וכן לשירות המבחן.

ניתנה היום, כ"ט שבט תש"פ, 24 פברואר 2020, בהעדר הצדדים.